

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen Suomen liittymisestä tarkastusten asteittaista lakkauttamista yhteisillä rajoilla koskeviin Schengenin sopimukseen tehdyn pöytäkirjan ja sopimuksen sekä yhteistyöstä henkilöiden tarkastusten lakkauttamiseksi yhteisillä rajoilla Islannin ja Norjan kanssa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 20/1998 vp Suomen liittymisestä tarkastusten asteittaista lakkauttamista yhteisillä rajoilla koskeviin Schengenin sopimukseen tehdyn pöytäkirjan ja sopimuksen sekä yhteistyöstä henkilöiden tarkastusten lakkauttamiseksi yhteisillä rajoilla Islannin ja Norjan kanssa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä niihin liittyviksi laeiksi. Eduskunta, jolle ulkoasiainvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 7/1998 vp, on päättänyt

hyväksyä ne Luxemburgissa 19 päivänä joulukuuta 1996 Suomen liittymisestä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehtyyn yleissopimukseen tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän päätösasiakirjan määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen;

hyväksyä ne Luxemburgissa 19 päivänä joulukuuta 1996 Suomen liittymisestä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehtyyn Schengenin sopimukseen tehdyn pöytäkirjan sekä niin ikään Luxemburgissa 19 päivänä joulukuuta 1996 Belgian kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Saksan liittotasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Italian tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Portugalin tasavallan, Helleenien tasavallan, Itävallan tasavallan, Tanskan kuningaskun-

nan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan, jotka ovat Schengenin sopimuksen ja Schengenin yleissopimuksen osapuolia, sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä yhteistyöstä henkilöiden tarkastusten lakkauttamiseksi yhteisillä rajoilla tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen;

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa ensimmäisessä ponnassa mainitun Schengenin yleissopimuksen 41 artiklan mukaisen selityksen, jonka mukaan Suomen ja Norjan sekä Suomen ja Ruotsin välisillä maarajoilla yleissopimuksen 41 artiklan mukaista takaa-ajoa suorittavilla virkamiehillä on kiinniotto-oikeus yleissopimuksen 41 artiklan 2 kappaleen b kohdan mukaisesti, ja tällöin oikeus takaa-ajoon on voimassa yleissopimuksen 41 artiklan 3 kappaleen b kohdan mukaisesti ilman aluetta tai aikaa koskevia rajoituksia ja oikeus takaa-ajoon koskee yleissopimuksen 41 artiklan 4 kappaleen b kohdan mukaisia rikoksia, joiden johdosta rikoksenteijä voidaan luovuttaa; sekä

antaa suostumuksensa siihen, että Suomi antaa Schengenin yleissopimuksen 55 artiklan mukaisen selityksen, jonka mukaan 54 artiklassa tarkoitettu ne bis in idem -periaate ei sido Suomea 55 artiklan 1 kappaleen a—c kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Samalla eduskunta on hyväksynyt seuraavan lait:

Laki

Suomen liittymisestä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän päätösasiakirjan sekä yleissopimuksen sopimuspuolten ja Islannin ja Norjan välillä tehdyn yhteistyösopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentissa määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §

Luxemburgissa 19 päivänä joulukuuta 1996 Suomen liittymisestä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta Schengenissä 19 päivänä kesäkuuta 1990 tehtyyn yleissopimukseen tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän päätösasiakirjan sekä niin ikään Luxemburgissa 19 päivänä joulukuuta 1996 Belgian kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Saksan liittotasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Italian tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Portugalin tasavallan, Helleenien

tasavallan, Itävallan tasavallan, Tanskan kuningaskunnan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan, jotka ovat Schengenin sopimuksen ja Schengenin yleissopimuksen osapuolia, sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn sopimuksen yhteistyöstä henkilöiden tarkastusten lakkauttamiseksi yhteisillä rajoilla määräykset ovat, siltä osin kuin ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovitettu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

poliisilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 7 päivänä huhtikuuta 1995 annetun poliisilain (493/1995) 54 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 22 a ja 30 a § seuraavasti:

22 a §

Vieraan valtion poliisimiehen toimivalta

Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla tehdyn sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä Schengenin yleissopimus, 40 tai 41 artiklassa tarkoitetulla vieraan valtion poliisimiehellä, mukaan lukien Norjan poliisimiehellä, on oikeus poliisimiehen maan alueella verkseltä tai pakenemasta tavatun rikoksenteikijän takaa-ajoon Suomen alueella samoin

kuin kiinniottoon ja turvallisuustarkastukseen Suomen alueella siten kuin Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa määrätään. Kulkuneuvon pysäyttämistä ja turvallisuustarkastuksesta on lisäksi voimassa mitä tämän lain 21 §:n 1 momentissa sekä 22 §:n 3 momentissa säädetään.

Oikeus voimakeinoin tapahtuvaan verkseltä tavatun tai pakenevan kiinniottoon on kuitenkin vain, jos kiinniotettava vastarintaa tekemällä koettaa välttää kiinnijoutumisen eikä suomalaisen poliisimiehen apua kiinniottoon ole viipymättä saatavilla. Voimakei-

nojen käytön edellytyksistä ja käytöstä on lisäksi voimassa, mitä muualla tässä laissa sekä rikoslaissa säädetään.

Tämän pykälän 1 momentin perusteella kiinniotettu on viipymättä luovutettava kiinniottopaikkakunnan poliisille, jolle on myös ilmoitettava Suomen alueella tehdyistä muista toimenpiteistä ja niiden seurauksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun poliisimiehen toimenpiteistä sivulliselle aiheutuneen vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä 47 §:n 2 momentissa säädetään korvauksen suorittamisesta.

30 a §

Vieraan valtion poliisimiehen suorittama tarkkailu

Schengenin yleissopimuksen 40 tai 41 artiklassa tarkoitetuilla vieraan valtion poliisimiehellä, mukaan lukien Islannin ja Norjan poliisimiehellä, on oikeus jatkaa maansa alueella alkanutta, rikoksen selvittämiseksi tapahtuvaa henkilön tarkkailua tai teknistä tarkkailua Suomen alueella siten kuin Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa määrätään. Edellytyksenä on lisäksi, että suomalainen poliisimies ei voi välittömästi jatkaa tarkkailua tai teknistä tarkkailua Suomen alueella.

Tarkkailussa saa käyttää sellaisia teknisiä välineitä, joiden käyttöön suomalainen poliisimies on oikeutettu teknisestä tarkkailusta annettujen säännösten mukaisesti. Tarkkailusta ja teknisestä tarkkailusta on annettava selvitys sen paikkakunnan poliisille, jonka alueella on pääasiallisesti toimittu.

54 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Sisäasiainministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä poliisivaltuuksien myöntämisestä, virkamerkistä, virkapuvusta, aseistuksesta, kiinni otettujen käsittelystä, haltuun otetun omaisuuden säilyttämisestä, poliisitutkinnaasta, kulkuneuvon pysäyttämisestä, automaattisesta tieliikenteen valvonnasta, voimakeinojen käyttämisestä, voimankäyttövälineistä, eläimen lopettamisesta, virka-avun antamisesta, poliisitoimenpiteiden kirjaamisesta ja kansainväliseen sopimukseen perustuvien toimivaltuuksien käytöstä tehtävistä ilmoituksista ja selvityksistä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 22 päivänä helmikuuta 1991 annetun ulkomaalaislain (378/1991) 9 §:n otsikko, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 3 momentti sekä 13 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 11 §:n 1 momentti laissa 639/1993 ja 12 §:n 3 momentti laissa 606/1997, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 9 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä 53 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Schengen-valtiolla tarkoitetaan tässä laissa tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta

yhteisillä rajoilla tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen, jäljempänä Schengenin yleissopimus, sekä yhteistyöstä henkilöiden tarkastusten lakkauttamiseksi yhteisillä rajoilla Schengenin sopimuksen ja Schengenin yleissopimuksen sopimuspuolten sekä Islannin ja

Norjan välillä tehtyyn sopimukseen liittyneitä valtioita.

9 §

Liikkumis-, oleskelu- ja kauttakulkuoikeus

Ulkomaalainen saa kulkea Suomen kautta toiseen Schengen-valtioon, mikäli hänellä on tämän valtion myöntämä oleskelulupa tai paluuviiisumi tai molemmat eikä häntä ole määrätty Suomessa maahantulokieltoon. Sama koskee muun Schengen-valtion yli kolmen kuukauden ajaksi myöntämän viisumin haltijaa, jos hän täyttää muut maahantulon edellytykset.

Ulkomaalainen, jolla on Schengen-valtion myöntämä yhdenmukainen viisumi tai oleskelulupa, voi saapua Suomeen ja oleskella täällä luvan voimassaoloaikana enintään kolmen kuukauden ajan maahantulosta, jos hän täyttää muut maahantulon edellytykset.

11 §

Viisumi

Viisumilla tarkoitetaan matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnettävää lupaa tai päätöstä, jonka perusteella ulkomaalaisen maahantulo sallitaan, jos hän täyttää muut maahantulon edellytykset. Paluuviiisumilla tarkoitetaan kuitenkin lupaa uuteen maahantuloon kertaviisumin voimassaoloaikana.

12 §

Viisumilajit

Toistuvaviisumi myönnetään enintään kolme kuukautta kerrallaan kestävää oleskelua varten. Perättäisten oleskelujen kokonaiskesto ei kuitenkaan saa puolen vuoden aikana ylittää kolmea kuukautta.

13 §

Viisumin myöntäminen

Viisumin myöntää ulkomailla Schengen-valtion diplomaatti- tai konsuliedustusto taikka tarvittaessa Schengenin yleissopimuksen 17 artiklan mukaisesti nimetty sopimuspuolen viranomainen.

Ulkoasiainministeriö antaa sisäasiainministeriötä kuultuaan Suomen edustustoille ohjeet viisuminmyöntämismenettelystä.

53 §

Henkilöllisyyden todentaminen ja oleskelua koskevien tietojen antaminen

Ulkomaalaisen, joka ei ole Euroopan unionin tai Euroopan talousalueeseen liittyneen valtion kansalainen, on ilmoitauduttava viranomaiselle kolmen vuorokauden kuluessa maahantulosta, jollei asianomainen ministeriö toisin määrää. Tarkempia määräyksiä ilmoittautumisesta antaa asianomainen ministeriö.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 16 luvun 1 §:n 2 momentti ja 13 §:n 1 momentti sekä 40 luvun 9 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa / , sekä
lisätään 16 luvun 20 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa / , uusi 2 momentti, seuraavasti:

16 luku

Rikoksista viranomaisia vastaan

1 §

Virkamiehen väkivaltainen vastustaminen

Virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta tuomitaan myös se, joka menettelee 1 momentissa mainitulla tavalla palvelusta toimitettavaa sotilasta, Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettua vieraan valtion virkamiestä tai sitä kohtaan, joka virkamiehen pyynnöstä tai suostumuksella avustaa virkamiestä julkisen vallan käyttöä sisältävässä virkatoimessa.

13 §

Lahjuksen antaminen

Joka virkamiehelle, julkisyhteisön työntekijälle tai sotilaille, Euroopan yhteisöjen palveluksessa olevalle taikka Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettulle vieraan valtion virkamiehelle lupaa, tarjoaa tai antaa tämän toiminnasta palvelussuhteessa asianomaiselle itselleen tai toiselle tarkoitettun lahjan tai muun edun, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan mainitun henkilön toimintaan palvelussuhteessa, on tuomittava *lahjuksen antamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

20 §

Määritelmä

Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettulla vieraan valtion virkamiehellä tarkoitetaan tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen sopimuspuolten sekä Islannin ja Norjan virkamiehiä, jotka toimivat Schengenin yleissopimuksen 40 ja 41 artiklassa tarkoitetuissa tarkkailu- ja takaa-ajotehtävissä Suomen alueella.

40 luku

Virkarikoksista ja julkisyhteisön työntekijän rikoksista

9 §

Soveltamisalasäännös

Tämän luvun 1—4 §:ää sovelletaan myös silloin, kun rikoksen tekijä on 16 luvun 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu Euroopan yhteisöjen palveluksessa oleva henkilö tai 2 momentissa tarkoitettu Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettu vieraan valtion virkamies.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

ampuma-aselain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 17 §:n 10 kohta
 ja 113 §:n 1 momentti sekä
lisätään 17 §:ään uusi 11 kohta seuraavasti:

17 §

Soveltamisalaa koskevat poikkeukset

Tämä laki ei koske:

10) vieraan valtion asevoimille kuuluvien ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta, tuontia, vientiä, valmistamista, korjaamista, muuntamista ja hallussapitoa, jos toiminta perustuu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehtyyn sopimukseen (SopS 65/1997);

11) tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla tehdyn sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä Schengenin yleissopimus, 40 tai 41 artiklassa tarkoitetuille vieraan valtion virkamiehille, mukaan lukien Islannin ja Norjan virkamiehille, kuuluvien ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta, tuontia, vientiä ja hallussapitoa, kun toiminta perustuu Schengenin yleissopimuk-

sen mainituissa artikloissa tarkoitettuun tarkkailuun tai takaa-ajoon.

113 §

Poliisin velvollisuus tiedostojen pitämiseen

Poliisin on pidettävä ampuma-aseista, aseiden osista, patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista lupahallinto- ja valvonta-tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tiedostoja. Tiedostoihin voidaan merkitä myös edellä tarkoitettujen esineiden hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia tietoja asedirektiivissä, siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähdystarvikkeiden markkinoille saattamista ja valvontaa koskevien säännösten yhdenmukaistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä (93/15/ETY) ja Schengenin yleissopimuksessa tarkoitettujen ilmoitusten tekemiseksi muiden valtioiden viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 1998